

Omgaan met een lastige ouder langs de lijn

Casus Sanne en de vader langs de lijn

Sanne is sinds dit seizoen coach van het MO14-team bij haar hockeyvereniging. Tijdens de thuiswedstrijden valt haar steeds vaker het gedrag op van een vader van één van de spelers.

De vader staat structureel langs de lijn en roept voortdurend aanwijzingen naar zijn dochter. Daarnaast bekritiseert hij openlijk de scheidsrechter en maakt hij negatieve opmerkingen richting Sanne, zoals: *“Je hebt er geen verstand van!”*

Na meerdere wedstrijden besluit Sanne het gesprek aan te gaan. Eerst spreekt zij de vader rustig aan na een wedstrijd. Later volgt een persoonlijk gesprek waarin zij uitlegt dat dit gedrag niet past bij de waarden van de vereniging en dat het invloed heeft op het team, haar rol als coach en de sfeer langs de lijn.

Hoewel de vader tijdens deze gesprekken aangeeft haar te begrijpen, verandert zijn gedrag nauwelijks. Tijdens daaropvolgende wedstrijden herhaalt het schreeuwen en bekritisieren zich. Andere ouders beginnen zich zichtbaar te ergeren en één ouder geeft zelfs aan dat haar kind “er geen zin meer in heeft” vanwege de negatieve sfeer tijdens wedstrijden.

Sanne merkt dat de situatie haar steeds meer energie kost. Ze vraagt zich af wat zij nog kan doen en of deze situatie inmiddels niet verder gaat dan haar rol als coach. Ze overweegt of het tijd is dat de vereniging hierin een actievere rol oppakt.

Vragen

1. Wat is het effect van het gedrag van deze ouder op de verschillende betrokkenen? En welke mogelijke oorzaken liggen ten grondslag aan dit gedrag?

2. Welke stappen kan of moet een hockeyvereniging zetten wanneer een ouder zich herhaaldelijk ongewenst gedraagt langs de lijn? En wat kunnen vereniging en coach preventief doen?

Omgaan met een lastige ouder langs de lijn antwoordmogelijkheden

1. Effecten van het gedrag en mogelijke oorzaken

Spelers

- De dochter van de ouder kan onzeker raken en afgeleid worden (*"luister ik naar mijn vader of naar mijn coach?"*).
- Verminderd spelplezier en een afname van teamspirit.
- Andere speelsters ervaren spanning en voelen zich minder veilig tijdens wedstrijden.

Coach

- Verminderd werkplezier en aantasting van haar gezag.
- Extra stress, waardoor de focus op coaching afneemt.

Ouders

- Irritatie en verdeeldheid binnen de oudergroep.
- Een onveilig of onprettig gevoel langs de lijn.

Vereniging

- Negatief voorbeeldgedrag dat niet past bij de verenigingswaarden.
- Afname van plezier en betrokkenheid van vrijwilligers en leden.

Mogelijke onderliggende oorzaken

- Betrokkenheid en prestatiedruk: De ouder wil het beste voor zijn dochter en denkt haar te helpen door actief te coachen.
- Gebrek aan bewustzijn: De ouder onderschat de impact van zijn gedrag op anderen.
- Frustratie of moeite met loslaten: Onvoldoende vertrouwen in de coach of moeite om de regie uit handen te geven.

- Persoonlijke factoren: Stress buiten de sport of eerdere negatieve ervaringen met trainers of scheidsrechters.
-

2. De vereniging aan zet: aanpak en preventie

Stap 1: De vereniging neemt het gesprek over

De coach heeft haar verantwoordelijkheid genomen door het gesprek aan te gaan. Wanneer het gedrag echter blijft terugkomen, is het belangrijk dat de vereniging het initiatief overneemt.

De jeugdcoördinator (eventueel samen met een bestuurslid en/of de coach) nodigt de ouder uit voor een gesprek. In dit gesprek wordt op rustige en duidelijke wijze benoemd welk gedrag is waargenomen, wanneer dit heeft plaatsgevonden en welk effect dit heeft gehad op spelers, coach en andere ouders. De focus ligt op concreet gedrag, niet op intenties of aannames.

Tegelijkertijd wordt ruimte geboden aan de ouder om zijn kant van het verhaal te delen. Begrip tonen voor betrokkenheid of frustratie betekent niet dat het gedrag wordt goedgekeurd, maar draagt wel bij aan een constructief gesprek.

De vereniging stelt duidelijk de norm: aanmoedigen mag, coachen en bekritisieren niet. Deze norm geldt voor iedereen binnen de vereniging.

Stap 2: In gesprek met andere betrokkenen

Om een volledig en objectief beeld te krijgen, gaat de jeugdcoördinator ook in gesprek met de coach en eventueel andere betrokkenen, zoals teambegeleiders en scheidsrechters.

De nadruk ligt op feitelijke observaties: wat is er concreet gezegd en gedaan langs de lijn? Interpretaties en aannames worden zoveel mogelijk vermeden.

De vereniging legt vast wat er is gebeurd en welke gesprekken zijn gevoerd. Dit zorgt voor continuïteit, duidelijkheid en voorkomt dat het probleem telkens opnieuw bij de coach terechtkomt.

Stap 3: Afspraken, opvolging en begeleiding

Samen met de ouder worden duidelijke en concrete gedragsafspraken gemaakt. Deze afspraken worden vastgelegd en gedeeld met betrokkenen. Daarbij wordt ook helder gecommuniceerd welke consequenties volgen wanneer het gedrag zich opnieuw voordoet, zoals een schriftelijke waarschuwing of een (tijdelijk) toeschouwersverbod.

De jeugdcoördinator blijft in contact met de coach om de situatie te monitoren. Het doel is een veilige, positieve sportomgeving waarin spelers met plezier kunnen sporten.

Stap 4: Preventie: ongewenst gedrag voorkomen

Naast het corrigeren van ongewenst gedrag is preventie essentieel. De vereniging kan hier actief op inzetten door ouders vroegtijdig te betrekken en duidelijkheid te scheppen over verwachtingen en rollen. Bijvoorbeeld na het inschrijven bij de vereniging. Daarnaast kunnen ouderbijeenkomsten worden georganiseerd waarin sportief gedrag, positieve ondersteuning en de impact van gedrag langs de lijn worden besproken.

Daarnaast is het belangrijk om aan het begin van het seizoen heldere afspraken te maken over de rolverdeling tussen coach, speler en ouder. Door deze afspraken expliciet te communiceren en vast te leggen, weten ouders wat er van hen wordt verwacht en waar de grenzen liggen.